

Таблиця

Розрахунок індексу Херфіндала-Хіршмана

Підприємства	$\sum_{i=1}^n q_i$	$\sum_{i=1}^n q_i^2$
ПАТ «Укртелеком»	0,16	0,0256
ПрАТ «Київстар»	0,05	0,0025
ТОВ «Воля Кабель»	0,3	0,09
Разом		0,1181

Отже, $I_{XX} = 0,1181$. Оскільки, $I_{XX} < 0,4$, то за індексом Херфіндала-Хіршмана ринок телекомунікаційних послуг в Україні не концентрований, тобто не монополізований.

Відповідно до розрахунків індексу Херфіндала-Хіршмана для кожного досліджуваного підприємства можна зробити висновок, що ризик конкуренції є найвищий для ТОВ «Воля Кабель», оскільки значення індексу найвище, а для ПрАТ «Київстар» ризик конкуренції є мінімальним.

Список використаних джерел

1. Храпкіна В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємств. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. № 50. С. 245-248.

*Новіченко Людмила Степанівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

**РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОГО
ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА**

Сучасні умови господарювання та виникнення нових викликів в економічному середовищі діяльності суб'єктів господарювання зумовлюють зростання актуальності та ефективності використання реструктуризації підприємств. Динамічні зміни в сфері здійснення економічних відносин призвели до формування нових методів управління, які повинні відповідати внутрішньому потенціалу та розвитку підприємства. Реструктуризація підприємства є важливим та дієвим засобом налагодження ефективного та рентабельного функціонування підприємства.

“Визначальна мета реструктуризації – вдосконалення підприємства як цілісного організму, що дає змогу підвищити керованість та ефективність роботи, скоротити витрати, наростити обсяги продажів, укріпити конкурентні позиції та залучити інвестора” [2, с. 490]. Реструктуризація на основі перебудови організаційних, економіко-правових, виробничих бізнес-

процесів, системи управління на основі розробленої стратегії та місії діяльності підприємства, врахування результатів аналітичного дослідження ринкового середовища функціонування підприємства.

Впровадження та практичне використання механізму реструктуризації є доцільним не лише у кризових умовах діяльності підприємства та необхідності впровадження санаційних процедур, але й в процесі здійснення звичайної господарської діяльності як методу антикризового управління. Реструктуризація стабільно функціонуючого підприємства зазвичай виконує профілактичну функцію для запобігання виникнення кризових явищ, ризиків та мінімізації їх впливу на фінансові результати діяльності підприємства. В результаті реструктуризації підприємства повинна забезпечити платоспроможність та ліквідність підприємства, що обумовлюється зменшенням витрат, впровадженням досягнень науково-технічного прогресу, підвищенням показників продуктивності праці та ефективності використання майнового потенціалу підприємства.

Дотепер серед науковців відсутній єдиний підхід до класифікації видів реструктуризації. Дана ситуація зумовлена тим, що види реструктуризації досліджуються в частині особливостей її проведення на підприємствах різних галузей, або види реструктуризації класифікуються залежно від способу досягнення поставлених завдань реструктуризації тощо. За результатами проведеного дослідження зроблено висновок, що найбільш поширеними видами реструктуризації, які виокремлюються різними авторами є такі: оперативна та стратегічна; комплексна та часткова; короткострокова та довгострокова; технічна, економічна, соціальна, кадрова, виробнича; реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства (злиття, приєднання, поглинання); реорганізація, спрямована на подібнення підприємства (поділ, виокремлення); реорганізація без змін розмірів підприємства (перетворення) тощо. Виокремлення багатьох видів реструктуризації пов'язано з тим, що здійснення механізму реструктуризації підприємства базується на модифікації багатьох бізнес-процесів, ресурсів, систем та сфер діяльності суб'єкта господарювання.

До типових етапів здійснення реструктуризації підприємства слід віднести наступні:

- встановлення переліку проблемних питань функціонування підприємства, їх діагностика, комплексне обґрунтування доцільності застосування механізму реструктуризації;

- ідентифікація та розробка основних напрямів проведення реструктуризації, систематизація завдань її проведення;

- визначення методів проведення реструктуризації, складання плану її проведення та визначення обсягу необхідних ресурсів на кожному етапі проведення реструктуризації;

- реалізація етапів та супроводження реструктуризації, здійснення моніторингу, внутрішнього контролю за їх виконанням;

– оцінка результативності та ефективності проведеної реструктуризації підприємства, виявлення недоліків та відхилень з метою розробки заходів їх мінімізації в майбутньому.

Здійснення реструктуризації підприємств є нагальною потребою, якщо суб'єкт господарювання здійснює впровадження ефективних методів діяльності та управління з метою забезпечення сталого розвитку на ринку, впроваджує заходи в частині раціонального використання ресурсів та забезпечення належного рівня конкурентоспроможності. Разом з тим, реструктуризація в практичній діяльності підприємств не позбавлена недоліків, які зумовлюють настання ризикових та непередбачуваних ситуацій. Зокрема, Г.А. Дорофєєва зазначає, що «дослідження вітчизняного досвіду дає змогу виділити такі основні недоліки у практиці реструктуризації підприємств:

– відсутність методичного обґрунтування ефективних моделей реструктуризації;

– переважне використання реорганізації, без належного розгляду альтернативних варіантів реструктуризації;

– недостатнє обґрунтування економічних наслідків реструктуризації об'єктів;

– відсутність механізмів залучення інвестицій у процесі реструктуризації; невизначеність фінансових джерел реструктуризації;

– невирішеність соціальних питань під час розроблення планів реструктуризації» [1]. Разом з тим, незважаючи на існуючі недоліки у практиці реструктуризації підприємств, прикладні аспекти її реалізації засвідчують доцільність та антикризову ефективність результатів її виконання.

Список використаних джерел

1. Дорофєєва Г.А. Практика здійснення реструктуризації підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. Економіка промисловості : наук.-практ. журн. / ІЕП НАН України. 2011. № 1. С. 97-103.
2. Кирчата І.М., Шершенюк О.М., Земська О. Побудова механізму реструктуризації підприємства: зміст та основні елементи. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 13. С. 489-496.